

Høringsinnspill til representantforslag om tannhelsereform, dokument 8:8 S (2021-2022)

Den norske tannlegeforening (NTF) viser til Dokument 8-forslag 8S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Seher Aydar og takker for muligheten til å fremme våre innspill.

Forslaget

Det fremlagte representantforslaget fremmer forslag der;

1. Stortinget ber regjeringen legge fram en tannhelsereform for Stortinget som inneholder en konkret plan for innfasing av en universelt tilgjengelig tannhelsetjeneste i løpet av fire år, hvor tennene behandles som en del av kroppen og tannhelse likestilles med andre helsetjenester, for eksempel gjennom en egenandelsordning.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at tannhelsereformen for å likestille tannhelse med andre helsetjenester inneholder tiltak som sikrer at økt offentlig finansiering i sin helhet går til helsetilbudet, herunder at det vurderes et pristak på offentlig finansiert tannhelse.
3. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å utvide den offentlige tannhelsetjenesten ved å gradvis inkludere nye grupper og å utvide folketrygdens finansiering av tannbehandling.
4. Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan kompetansen til tannpleiere i større grad kan brukes til forebygging og til å løse tannhelserelaterte oppgaver, eksempelvis på sykehjem og i omsorgsboliger.
5. Stortinget ber regjeringen vurdere tiltak som kan bidra til å forhindre sentralisering og nedlegging av offentlige tannhelseklinikker, herunder se på behov for tiltak som kan øke rekrutteringen innenfor faglige og geografiske områder der det i dag er krevende å få tak i kvalifisert personell. Stortinget ber regjeringen i den forbindelse også innføre tiltak knyttet til større kjeders oppkjøp av tannbehandlingssklinikker.
6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere svekkelsen i ordningen for dekning av utgifter til tannregulering for barn og unge og sørge for å styrke ordningen for personer med behov for kjeveortopedi.
7. Stortinget ber regjeringen prisregulere satser for stønad til tannbehandlinger, slik at tilskuddet følger prisutviklingen.

Bakgrunn

Representantforslaget viser til SSBs rapport som viser betydelige variasjoner i bruk av tannhelsetjenester basert på økonomiske forskjeller, der personer fra hushold med lav inntekt har vesentlig dårligere tannhelse enn personer fra hushold med høy husholdningsinntekt. Videre henvises det til WHO-resolusjonen om oral helse der det slås fast at det finnes store sosiale ulikheter innen oral helse, og at det er en sammenheng mellom orale sykdommer og andre ikke-smittsomme sykdommer. Forslagsstillere trekker også frem at WHO oppfordrer til å inkludere oral helse i arbeidet med universell helsedekning.

Den norske tannlegeforening

Sosial ulikhet gir ulik oral helse – behov for en helhetlig gjennomgang

NTF ønsker en tannhelsetjeneste som gir hele befolkningen et godt og likeverdig tilbud av tjenester av høy kvalitet. Mange i Norge har god oral helse, men fortsatt er det betydelige sosiale ulikheter.

NTF støtter forslaget der regjeringen bes fremme plan for å utvide den offentlige tannhelsetjenesten ved gradvis å inkludere nye grupper og utvide folketrygdens finansiering av tannbehandling. Men først må det foretas en helhetlig gjennomgang av de prioriterte gruppene i tannhelsetjenesteloven og av folketrygdens stønadsordning. Gjennomgangen må også inkludere store prosjekter i tannhelsetjenesten som sykehusodontologi, ordningen med tannbehandling til personer som har vært utsatt for tortur, overgrep og/eller har odontofobi (TOO-ordningen), og inkludere en evaluering av de regionale odontologiske kompetansesentrene.

Gjennomgangen bør danne grunnlag for en styrket tannhelsetjeneste for fremtiden og legge til rette for riktig finansiering og organisering av tannhelsetjenestene basert på befolkningens behov.

Tannhelsetjenestene i sin helhet ble sist behandlet i St.meld. nr. 35 (2006-2007) *Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning— Framtidas tannhelsetjenester*. Tjenestene har vært gjenstand for delbehandling i andre stortingsmeldinger i de påfølgende årene, men i dag fremstår de initiativ og ordninger som finnes for tannhelsetjenestene som fragmenterte og uten en overordnet strategi. Det er dessuten behov for økt kunnskap om tannhelsetjenesten.

NTF mener det er nødvendig å få en bedre oversikt over hvor mange og hvem som er tilbydere av tannhelsetjenester i Norge i dag og hvor de utøver sin virksomhet. Dette bør derfor ta ansvar for å bygge opp et nasjonalt helsepersonellregister som fungerer etter hensikten. Slik kunnskap vil være viktig for den videre utviklingen av den norske tannhelsetjenesten.

I en forlengelse av dette støtter NTF forslaget der regjeringen bes vurdere hvordan kompetansen til tannpleiere i større grad kan brukes til forebygging og til å løse tannhelse relaterte oppgaver. Dette er oppgaver som ligger innenfor tannpleierens kompetansefelt, og de bør følgelig medvirke aktivt i forebyggende og helsefremmende arbeid.

NTF støtter en styrking av ordningen for barn og unge med behov for kjeveortopedi. Det er store egenandeler for denne pasientgruppen i dag, fordi stønadsordningen gjennom år har blitt svekket. Det er heller ikke gjennomført prisregulering av satsene for stønad til tannbehandling. Dette arbeidet bør gjøres som en del av en helhetlig gjennomgang.

NTF mener det er urealistisk å oppnå en universelt tilgjengelig tannhelsetjeneste i løpet av fire år. Målet om å utjevne sosial ulikhet i tannhelse kan imidlertid oppnås på ulike måter, men mye tyder på at målrettede ordninger vil være det som gir mest oral helse for pengene. Uansett - skal man sikre at de endringene som gjøres, faktisk bidrar til en bedre tannhelsetjeneste og bedre oral helse i befolkningen, må dette skje som en følge av en helhetlig gjennomgang. En slik gjennomgang må kartlegge hvor man står i dag og hva som er mulig å få til innenfor gitte tidsrammer. Gjennomgangen må gi en helhetlig forståelse for organisering og finansiering av en fremtidig tjeneste og være grunnlag for en overordnet strategi for det videre arbeidet. Det må tas utgangspunkt i dagens organisering og bygge videre på det som har bidratt til god oral helse i befolkningen.

NTF forstår at forslagstillerne vil ha tiltak som sikrer at økt offentlig finansiering i sin helhet går til helsetilbudet, og at det som et ledd i dette vurderes et pristak på offentlig finansiert tannhelse. NTF

Den norske tannlegeforening

har forståelse for ønsket om økt kontroll på den behandlingen som finansieres av det offentlige. Men NTF vil sterkt understreke viktigheten av reelle priser i tjenesten slik at det er mulig å tilby gode tjenester av høy kvalitet. Det må sikres at også de pasientene som har behov for de mest avanserte og kompliserte behandlingene, får et godt tilbud. Hvordan økt offentlig finansiering eventuelt skal innføres i tannhelsetjenesten, må være en del av den helhetlige gjennomgangen av tjenesten.

Forslagsstillerne ber regjeringen om å vurdere tiltak som kan bidra til å forhindre sentralisering og nedlegging av offentlige tannhelseklinikker, og å innføre tiltak knyttet til større kjeders oppkjøp av tannbehandlingsklinikker.

NTF ønsker en sterk offentlig tannhelsetjeneste med sterke og robuste fagmiljøer. Da må den offentlige tannhelsetjenesten kunne tilby gode arbeidsforhold og betingelser for å rekruttere og beholde personell. For å oppnå optimal geografisk spredning, og samtidig sikre høy faglig kvalitet på tjenesten, vil blant annet kompetansemiljøenes størrelse ha noe å si. Det er dessverre en kjensgjerning at å rekruttere tannleger til små klinikker i utkantstrøk er svært utfordrende, da disse ikke kan tilby et tilstrekkelig godt faglig miljø. Dette er en debatt man også finner igjen i andre sektorer. NTF mener at økt offentlig-privat samarbeid kan være nøkkelen til utfordringene i distriktene.

NTF er bekymret for hva de store investoreide (ofte utenlandske) kjedenes inntog i tannhelsetjenesten har å si for tannlegers muligheter for å drive små og mellomstore praksiser i fremtiden. Konsekvensene av stadig større kjeder kan ha noe å si for kvalitet og pasientsikkerhet, dersom det medfører en svekkelse av de faglige avgjørelsene som bør styre tjenesten. NTF er spesielt bekymret for at tannleger som ikke har sin grunnutdanning fra Norge, mangler kunnskap og kompetanse om norsk lov- og regelverk og om tjenesten som helhet. Sammen med den svake reguleringen av språkkrav er det fare for at dette svekker kvaliteten i tjenesten som helhet. Denne utviklingen må følges nøye.

For NTF er den norske modellen bestående av en sterk offentlig tannhelsetjeneste sammen med en velfungerende privat tannhelsetjeneste utgangspunktet for den videre utviklingen av det helhetlige tannhelsetilbudet til befolkningen. NTF ser frem til den videre politikkutviklingen på tannhelseområdet og deltar gjerne som en konstruktiv bidragsyter i arbeidet med utformingen av fremtidens tannhelsetjeneste.

For ytterligere informasjon ta kontakt med:

President Camilla Hansen Steinum, 99 69 71 20 / chs@tannlegeforeningen.no

Politisk rådgiver Christian P. Fjellstad, 90 09 23 09 / cf@tannlegeforeningen.no